

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Viite

Lausuntopyyntönne 16.5.2023

Valtioneuvoston kirjelmää U 108/2022 vp täydentävä jatkokirjelmä UJ 5/2023 vp Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueetta (jäljempänä työsuojeluviranomainen) on pyydetty lausumaan erityisesti työperäisen ihmiskaupan uhrien palvelujen käytön kriminalisoinnista. Työsuojeluviranomainen lausuu valtioneuvoston kirjelmästä seuraavaa:

Työsuojeluviranomaisen tietoon tulleiden, työperäisten ihmiskaupparikostutkintojen määrä on viime vuonna kasvanut moninkertaiseksi verrattuna aiempiin vuosiin. Työsuojeluviranomainen pitää tärkeänä, että keinoja ihmiskaupparikosten ehkäisyyn kehitetään ja toteutetaan monipuolisesti. Esitys ihmiskaupan uhrien palvelujen käytön kriminalisoinnista herättää kuitenkin kysymyksiä vastuun soveltamisalan ja käytännön toteutuksen osalta.

Valtioneuvoston U-kirjelmän U 108/2022 vp perusteella tulisi kriminalisoida sellaisten palveluiden käyttö, joissa on kyse 2 artiklassa tarkoitetusta hyväksikäytöstä, kun rikoksentekijä tietää, että palveluntarjoaja on 2 artiklassa tarkoitetun rikoksen uhri. Työsuojeluviranomainen pitää tärkeänä, että tältä osin selvitetään sitä, millaisia tilanteita kriminalisointi koskisi. Työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan kirjelmässä mainituilla ravintola-, siivous- ja rakennusaloilla palvelut ostetaan tyypillisesti työnantajana toimivalta yritykseltä, eikä suoraan ihmiskaupan uhrilta, vaikka palvelun suorittaakin uhri. Tästä syystä olisi tärkeää selkeyttää sitä, koskisiko vastuu myös niitä tilanteita, joissa palvelu ostetaan yritykseltä, jonka palveluksessa ihmiskaupan uhri työskentelee.

22.5.2023

Henkilöasiakkaiden lisäksi palveluita ostavat tyypillisesti myös yhteisöt. Työsuojeluviranomaiselle jää epäselväksi, koskisiko kriminalisointi myös yhteisöjen välisiä hankintoja, joissa palvelua ostetaan työnantajana toimivalta taholta, kun palvelun toteuttaa ihmiskaupan uhri (esim. alihankintana ostettavat palvelut). Näissäkin tilanteissa palvelun ostamisesta päättää käytännössä luonnollinen henkilö, jolla voi olla havaintoja uhrin työskentelystä.

Lisäksi palvelujen ostamisen kriminalisointiin liittyy kysymyksiä palvelunostajan tietoisuudesta ja sen selvittämisestä, kuten U-kirjelmässä ja oikeusministeriön perusmuistiossa on tuotu esiin. Palvelun ostaja ei välttämättä ole tekemisissä ihmiskaupan uhrin kanssa.

Johtaja

Eerik Tarnaala

Lakimies

Annika Häggman

Tämä asiakirja ESAVI/19597/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/19597/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Häggman Annika 22.05.2023 10:13

Ratkaisija Tarnaala Eerik 22.05.2023 10:43